

**ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ
ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
Кафедра публічного управління та адміністрування**

ЮХИМЕНКО ТЕТЯНА МИКОЛАЇВНА

**СОЦІАЛЬНА ДОПОМОГА СІМ'ЯМ З ДІТЬМИ ЯК СКЛАДОВА
ДЕРЖАВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ**

Спеціальність: 281 Публічне управління та адміністрування

АВТОРЕФЕРАТ

магістерської роботи на здобуття наукового ступеня
магістра публічного управління

Миколаїв – 2019

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність дослідження. Сім'я є базовим інститутом суспільства, без якого неможливо уявити існування та розвиток сучасної держави. Ця унікальна інституція виконує тільки її властиві функції: виховну, економічну, репродуктивну, комунікативну, регулятивну; господарсько - побутову та інші. Всі вони підлягають управлінню з боку держави, яка за допомогою спеціально організованої системи здатна цілеспрямовано впливати на інститут сім'ї. Зміни, які відбуваються сьогодні в структурі та складі сім'ї, сімейних ролях, функціях сім'ї, доводять доцільність перегляду існуючої державної системи впливу на інститут сім'ї та розробки нової моделі їхніх взаємовідносин. Це в свою чергу, зумовило суспільні та наукові дискурси щодо проблем - зменшення рівня шлюбності; стрімкого зниження демографічних показників; збільшення кількості розлучень, цивільних шлюбів, рівня позашлюбної народжуваності, неповних сімей; «кризових» сімей; зменшення коефіцієнту народжуваності та розміру сім'ї; ролі сім'ї у вихованні дітей, тощо.

В працях науковців розробляються та реалізуються два протилежних підходи до розуміння заданої тематики і пошуку шляхів позитивного впливу на розвиток даної проблеми. Пропонуються запровадити нові державні концепції сімейної політики.

Серед вітчизняних дослідників інституту сім'ї, соціальної політики та сімейної політики, слід назвати таких вчених: З. В. Ромовську, В. В. Бекову, М. М. П'яницького, Л. Короткову, О. Вихрова, Л. Мелешко, Я. І. Шевченко та інші. Серед зарубіжних науковців слід відзначити і виокремити таких авторів: Г. Спенс Х. Ламперт, Дж. Гуд, В. Берр, Є. Фромм, С. В. Дармодехіна, А. І. Пьянова, Ж. В. Чернову, А. Г. Вишневського, А. Г. Волкова, Ф. Хаек А. Д. Плотнікова, А. І. Антонова, О. В. Дорохіну

Окреслена актуальність та малорозкритість у науковій літературі зумовили вибір теми дослідження: «Соціальна допомога сім'ям з дітьми як складова державної соціальної політики».

Мета дослідження – проаналізувати стан державної сімейної політики та розробити рекомендації щодо удосконалення стану сімейної соціальної політики.

Відповідно до поставленої мети перед нами постали наступні **завдання**:

- розкрити роль держави в реалізації сімейної соціальної політики;
- узагальнити система соціального захисту сімей з дітьми;
- проаналізувати нормативно-правова база рулювання соціальної політики;
- охарактеризувати види державної соціальної допомоги сім'ям з дітьми;
- проаналізувати міжнародний досвід соціального забезпечення сімей з дітьми;
- розробити рекомендації щодо удосконалення та розвитку системи соціального захисту сімей з дітьми.

Об'єкт дослідження – сім'ї з дітьми.

Предмет дослідження – соціальна допомога сім'ям з дітьми як складова державної соціальної політики.

Методи дослідження. Під час написання магістерської роботи були використані такі методи, як: теоретичні, емпіричні та статистичні. Серед теоретичних методів розглядаються: аналіз, синтез, узагальнення та дедукція. Серед емпіричних методів використано такі, як: спостереження як метод збору первинної інформації та анкетування. Статистичні методи представлено методом математичної обробки кінцевих експериментальних даних.

Новизна та теоретична значущість дослідження полягає в тому, що: проаналізовано й узагальнено теоретико-практичний досвід організації надання соціальної допомоги сім'ям з дітьми в Україні; проаналізовано значну кількість нових наукових джерел, документів та фактів; розроблено практичні рекомендації для підвищення рівня соціальної допомоги сім'ям з дітьми.

Практична значущість дослідження полягає в тому, що систематизовано і узагальнено погляди вітчизняних та зарубіжних дослідників в області соціального захисту

сімей з дітьми. Матеріали і результати дослідження можуть бути використані в практичній діяльності майбутніх фахівців соціальної сфери.

Експериментальною базою дослідження є УСЗН Баштанської РДА.

Структура роботи. Магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи становить 112 сторінок.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовано актуальність теми, сформульовано мету та основні завдання, об'єкт і предмет, методи дослідження, висвітлено наукову новизну і практичне значення виконаної роботи.

У **першому розділі** «*Методологічні засади та завдання соціальної політики стосовно сім'ї*» охарактеризовано проблематику та джерельну базу дослідження.

Підрозділ 1.1. «Роль держави в реалізації сімейної соціальної політики» присвячений аналізу стану наукової розробки проблеми у вітчизняній та зарубіжній науці.

Зроблено висновок, в умовах, коли більшість сімей знаходиться за межею бідності, пріоритетною метою політики став соціальний захист найбільш вразливих верств населення. Це в основному матеріальна підтримка (державні допомоги) і соціальне обслуговування сімей. Щодо багатьох інших аспектів сімейної політики, то вони знаходяться у зародковому стані. Можна стверджувати, що система сімейної політики в нашій країні тільки формується. Одним із самих нагальних сучасних завдань є розробка науково-обґрунтованої державної сімейної політики України, яка б змогла підтримати та зміцнити наявний інститут сім'ї, забезпечити найкращі умови для повноцінного розвитку та життєдіяльності сім'ї.

У *підрозділі 1.2. «Система соціального захисту сімей з дітьми.»* розкрита сутність соціального захисту та системи соціального захисту сімей з дітьми.

Можна констатувати, що:

– у державі сформовано систему органів державної влади, яка безпосередньо чи опосередковано спрямована на формування та реалізацію сімейної політики;

– центральним органом виконавчої влади, який безпосередньо здійснює формування та забезпечення реалізації державної сімейної політики, нині є Міністерство соціальної політики України, діяльність якого переважно спрямована на заходи соціальної підтримки сімей. У зв'язку з цим логічним є повернення до практики функціонування єдиного центрального уповноваженого органу у справах сім'ї, дітей та молоді;

– така категорія, як молодь, не включена до повноважень Міністерства соціальної політики України, а отже, в Україні відсутня політика, спрямована безпосередньо на захист і підтримку молоді сім'ї. З огляду на це, постає гостра потреба в законодавчому оформленні сім'ї як об'єкта державної сімейної політики чи окремого напрямку діяльності держави – державної молодіжної сімейної політики;

– до органів державної влади, діяльність яких опосередковано спрямована на формування та реалізацію сімейної політики, належать низка міністерств та інших органів влади. У результаті значної кількості суб'єктів забезпечення державної сімейної політики, відбулось розпорошення функцій між різними центральними органами виконавчої влади.

У *підрозділі 1.3. «Нормативно-правова база регулювання соціальної політики»* визначені основні нормативно-правові акти, що регулюють сімейну соціальну політику.

Питання надання державної підтримки сім'ям з дітьми регулюються Законами України: «Про державну допомогу сім'ям з дітьми»; «Про державну соціальну допомогу інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам»; «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям».

На нашу думку, в сфері нормативно-правового забезпечення державної сімейної політики доцільно:

- законодавчо визначити поняття «державна сімейна політика» та інших базових дифеніцій («категорії сімей», «сім'я з дітьми» тощо);
- визначити функції держави стосовно сім'ї у забезпеченні її прав та інтересів;
- передбачити механізми регулювання взаємовідносин між інститутом сім'ї і державою, державними інститутами, системою охорони здоров'я, освіти, соціального страхування і соціальної допомоги тощо;
- визначити перелік суб'єктів управління в сфері державної сімейної політики та встановити межі їх компетенції.
- внести зміни в чинне законодавство з соціальних питань щодо спеціалізованих, адресних державних програм підтримки сімей.

У другому розділі «Реалізація державної соціальної допомоги сім'ям з дітьми та її види» визначені основні види соціальних допомог сім'ям з дітьми.

У підрозділі 2.1. «Види державної соціальної допомоги сім'ям з дітьми» визначено, соціальна допомога – це система заходів для покращення матеріального стану певних соціальних прошарків населення шляхом реалізації відповідних соціальних програм та забезпечення діяльності мережі відповідних соціальних закладів. Соціальна допомога надається у грошовій або натуральній формах (безплатні товари та послуги), фінансується з державного та місцевих бюджетів, добровільних пожертвувань та надається малозабезпеченим верствам населення як на підставі перевірки їхніх доходів і засобів існування, так і без таких перевірок.

Ми виділили п'ять видів допомог сім'ям з дітьми: допомога по вагітності та пологах, допомога при народженні дитини, допомога при усиновленні дитини, допомога на дитину, яка знаходиться під опікою і піклуванням, допомога на дитину одинокій матері, самотньому усиновителю (вдові, вдівцю), матері, батьку дітей у разі смерті одного з батьків, які не одержують на них пенсію в разі втрати годувальника або державну соціальну допомогу.

У підрозділі 2.2. «Соціальний моніторинг рівня соціальної захищеності сімей з дітьми» показаний, досвід роботи Управління соціального захисту Баштанської РДА у сфері соціального захисту сімей з дітьми.

Сьогодні Баштанський район – гідний представник області у сфері соціального захисту, медицини, освіти, культури. В районі налагоджено системну роботу по напрямках соціального розвитку, будівництва, реконструкції та благоустрою.

У третьому розділі «Аналіз та перспективи розвитку державної соціальної політики стосовно сім'ї» обґрунтовані правові основи і напрямки модернізації органів у сфері соціального захисту сімей з дітьми, сформулювати конкретні пропозиції щодо модернізації системи соціального захисту сімей з дітьми.

У підрозділі 3.1. «Міжнародний досвід соціального забезпечення сімей з дітьми» показано, що вивчення міжнародних правових актів дозволило з'ясувати ступінь їх впливу на національне законодавство і джерела права соціального забезпечення. Міжнародні документи та досвід зарубіжних країн є головним показником додержання права соціального забезпечення. Незважаючи на те, що порядок надання допомог й пільг у більшості країн інший, ефективність і дієвість міжнародного досвіду можуть бути підвищені за рахунок відбиття таких норм у законодавстві нашої країни з урахуванням особливостей національного законодавства, рівня зрілості суспільства в цілому. 3. Повноцінна інтеграція України в ЄС передбачає приведення багатьох сфер життєдіяльності країни у відповідність до європейських стандартів. Це повною мірою стосується такої важливої сфери життя нації в цілому, як соціальне забезпечення сімей з дітьми. При цьому мова йде не про формальну, а реальну адаптацію вже існуючої практики функціонування системи соціального забезпечення до нових європейських стандартів. Безперечно, адаптація законодавства України в цій сфері має здійснюватися системно та послідовно, саме тому, на наш погляд, необхідно розробити концепцію, в якій визначити подальші кроки наближення рівня соціального забезпечення сімей з дітьми

України до вимог ЄС. Це, безперечно, допоможе уникнути непослідовності, плутанини та хаотичності цього процесу.

У підрозділі 3.2. «Перспективи удосконалення та розвитку системи соціального захисту сімей з дітьми» розроблено підстави для висновків і рекомендацій практиці державного управління у сфері надання державної соціальної допомоги. Будь-яка соціальна допомога має надаватися не на основі приналежності до певної незахищеної соціальної категорії, як-то сім'ї з дітьми, а відповідно до індивідуальної програми соціальної підтримки, розробленої для кожного її одержувача та спрямованої на максимально можливу його підтримку. Для цього, на нашу думку, можливо і потрібно вжити наступних заходів.

1. Переглянути і удосконалити систему базових соціальних стандартів і соціальних гарантій в Україні. Склад споживчого кошика, вартісна величина якого представляє собою базовий соціальний стандарт, не переглядався протягом багатьох років. Включення нових і виключення невживаних товарів, продуктів, послуг в споживчий кошик повинно відбуватися не рідше раз на три роки.

2. Удосконалити механізм виплат одноразової допомоги при народженні дитини, поставити розмір допомоги в залежність від розміру батьківської зарплати, стимулюючи до народження дітей сім'ї із середнім рівнем споживання.

3. Запровадити податкові бонуси сім'ям з дітьми, внести зміни до Податкового кодексу України. Це дозволить заохотити батьків виховувати декількох дітей.

4. Удосконалити моніторинг системи соціальних виплат шляхом: визначення конкретних цілей, завдань і показників виконання бюджетних програм соціального захисту населення; запровадження нових методологічних підходів до визначення показників бідності; запровадження системи критеріїв оцінки соціальної ефективності системи державної соціальної допомоги.

5. Застосовувати сучасні інформаційні технології для дистанційного консультування громадян, мережі консультаційних служб із залученням громадських організацій з метою широкого інформування громадян про їх права і обов'язки у сфері надання державної соціальної допомоги.

6. Сформувати інформаційну базу одержувачів та потенційних одержувачів державної соціальної допомоги, створивши інформаційно-аналітичні системи національного та регіонального рівня, інтегрованих з базами даних Державної податкової служби України, Пенсійного фонду України, загальнодержавних соціальних страхових фондів, Державної служби зайнятості України, Державної служби статистики України, решти державних установ, які займаються адмініструванням соціальних послуг.

7. Створити державну і регіональні мережі моніторингу громадської думки щодо існуючих і нових видів соціальної допомоги сім'ям з дітьми, а також щодо місцевих соціальних програм для даної категорії сімей.

8. Прийняти Соціальний кодекс, який би уніфікував в одне ціле всі закони, що регламентують соціальну сферу. В Україні державну соціальну допомогу отримують понад 3 млн. сімей з дітьми, але при цьому більшість з них, звертаючись по допомогу до держави, не декларують своїх доходів, тому перспективними нам вважаються дослідження в напрямку посилення адресності державної соціальної допомоги, розробці методик оцінки майнового стану і ступеня нужденності сімей з дітьми.

ВИСНОВКИ

З огляду на вищевказане, державна сімейна політика – це відносно відособлена частина соціальної політики, що впливає на функціонування сім'ї (як одного із суспільних інститутів) та індивіда (як носія сімейних ролей, що він виконує поряд з іншими соціальними ролями). Така політика направлена на самореалізацію та самостійне вирішення проблем, з якими зіштовхується сім'я.

Сімейна політика можлива лише як діяльність зі створення та реалізації програм нового типу, за взаємовигідним для всіх використанням ресурсів та можливостей, якими володіє кожен з учасників, для досягнення погоджених цілей, інтересів і потреб.

Підсумовуючи вищесказане, можна констатувати, що:

- у державі сформовано систему органів державної влади, яка безпосередньо чи опосередковано спрямована на формування та реалізацію сімейної політики;

- центральним органом виконавчої влади, який безпосередньо здійснює формування та забезпечення реалізації державної сімейної політики, нині є Міністерство соціальної політики України, діяльність якого переважно спрямована на заходи соціальної підтримки сімей. У зв'язку з цим логічним є повернення до практики функціонування єдиного центрального уповноваженого органу у справах сім'ї, дітей та молоді;

- до органів державної влади, діяльність яких опосередковано спрямована на формування та реалізацію сімейної політики, належать низка міністерств та інших органів влади. У результаті значної кількості суб'єктів забезпечення державної сімейної політики, відбулось розпорошення функцій між різними центральними органами виконавчої влади.

Державна сімейна політика має бути переорієнтована з сімейного неблагополуччя на стимулювання сімейного благополуччя. Завдання держави - створити умови для виконання сім'єю її соціальних функцій, пов'язаних з турботою і вихованням дітей, формуванням особистості, доглядом за непрацездатними батьками. При такому підході сім'я і держава стають партнерами, взаємно розділяють ризики і відповідальність за благополуччя як окремої родини, так і держави в цілому.

Благополучні сім'ї стають зацікавленими у збереженні економічної, політичної, соціальної, демографічної стійкості держави не менше, ніж держава в благополуччі і соціальній та економічній стійкості українських сімей.

Ключовим фактором оптимізації державної сімейної політики має бути пропагування та формування у суспільстві пріоритету сімейних цінностей та відповідального батьківства.

На нашу думку, в сфері нормативно-правового забезпечення державної сімейної політики доцільно:

- законодавчо визначити поняття «державна сімейна політика» та інших базових дифеніцій («категорії сімей», «сім'я з дітьми» тощо);

- визначити функції держави стосовно сім'ї у забезпеченні її прав та інтересів;

- передбачити механізми регулювання взаємовідносин між інститутом сім'ї і державою, державними інститутами, системою охорони здоров'я, освіти, соціального страхування і соціальної допомоги тощо;

- визначити перелік суб'єктів управління в сфері державної сімейної політики та встановити межі їх компетенції.

- внести зміни в чинне законодавство з соціальних питань щодо спеціалізованих, адресних державних програм підтримки сімей.

Питання надання державної підтримки сім'ям з дітьми регулюються Законами України: «Про державну допомогу сім'ям з дітьми»; «Про державну соціальну допомогу інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам»; «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям».

Соціальна допомога – це система заходів для покращення матеріального стану певних соціальних прошарків населення шляхом реалізації відповідних соціальних програм та забезпечення діяльності мережі відповідних соціальних закладів. Соціальна допомога надається у грошовій або натуральній формах (безплатні товари та послуги), фінансується з державного та місцевих бюджетів, добровільних пожертвувань та надається малозабезпеченим верствам населення як на підставі перевірки їхніх доходів і засобів існування, так і без таких перевірок.

Ми виділили п'ять видів допомог сім'ям з дітьми: допомога по вагітності та пологах, допомога при народженні дитини, допомога при усиновленні дитини, допомога

на дитину, яка знаходиться під опікою і піклуванням, допомога на дитину самотньої матері, самотньому усиновителю (вдові, вдівцю), матері, батьку дітей у разі смерті одного з батьків, які не одержують на них пенсію в разі втрати годувальника або державну соціальну допомогу.

Вивчення міжнародних правових актів дозволило з'ясувати ступінь їх впливу на національне законодавство і джерела права соціального забезпечення. Міжнародні документи та досвід зарубіжних країн є головним показником додержання права соціального забезпечення. Незважаючи на те, що порядок надання допомог й пільг у більшості країн інший, ефективність і дієвість міжнародного досвіду можуть бути підвищені за рахунок відбиття таких норм у законодавстві нашої країни з урахуванням особливостей національного законодавства, рівня зрілості суспільства в цілому. 3. Повноцінна інтеграція України в ЄС передбачає приведення багатьох сфер життєдіяльності країни у відповідність до європейських стандартів. Це повною мірою стосується такої важливої сфери життя нації в цілому, як соціальне забезпечення сімей з дітьми. При цьому мова йде не про формальну, а реальну адаптацію вже існуючої практики функціонування системи соціального забезпечення до нових європейських стандартів. Безперечно, адаптація законодавства України в цій сфері має здійснюватися системно та послідовно, саме тому, на наш погляд, необхідно розробити концепцію, в якій визначити подальші кроки наближення рівня соціального забезпечення сімей з дітьми України до вимог ЄС. Це, безперечно, допоможе уникнути непослідовності, плутанини та хаотичності цього процесу.

Викладене вище дає підстави для висновків і рекомендацій практиці державного управління у сфері надання державної соціальної допомоги. Будь-яка соціальна допомога має надаватися не на основі приналежності до певної незахищеної соціальної категорії, як-то сім'ї з дітьми, а відповідно до індивідуальної програми соціальної підтримки, розробленої для кожного її одержувача та спрямованої на максимально можливу його підтримку. Для цього, на нашу думку, можливо і потрібно вжити наступних заходів.

1. Переглянути і удосконалити систему базових соціальних стандартів і соціальних гарантій в Україні. Склад споживчого кошика, вартісна величина якого представляє собою базовий соціальний стандарт, не переглядався протягом багатьох років. Включення нових і виключення невживаних товарів, продуктів, послуг в споживчий кошик повинно відбуватися не рідше раз на три роки.

2. Удосконалити механізм виплат одноразової допомоги при народженні дитини, поставити розмір допомоги в залежність від розміру батьківської зарплати, стимулюючи до народження дітей сім'ї із середнім рівнем споживання.

3. Запровадити податкові бонуси сім'ям з дітьми, внести зміни до Податкового кодексу України. Це дозволить заохотити батьків виховувати декількох дітей.

4. Удосконалити моніторинг системи соціальних виплат шляхом: визначення конкретних цілей, завдань і показників виконання бюджетних програм соціального захисту населення; запровадження нових методологічних підходів до визначення показників бідності; запровадження системи критеріїв оцінки соціальної ефективності системи державної соціальної допомоги.

5. Застосовувати сучасні інформаційні технології для дистанційного консультування громадян, мережі консультаційних служб із залученням громадських організацій з метою широкого інформування громадян про їх права і обов'язки у сфері надання державної соціальної допомоги.

6. Сформувати інформаційну базу одержувачів та потенційних одержувачів державної соціальної допомоги, створивши інформаційно-аналітичні системи національного та регіонального рівня, інтегрованих з базами даних Державної податкової служби України, Пенсійного фонду України, загальнодержавних соціальних страхових фондів, Державної служби зайнятості України, Державної служби статистики України, решти державних установ, які займаються адмініструванням соціальних послуг.

7. Створити державну і регіональні мережі моніторингу громадської думки щодо існуючих і нових видів соціальних допомоги сім'ям з дітьми, а також щодо місцевих соціальних програм для даної категорії сімей.

8. Прийняти Соціальний кодекс, який би уніфікував в одне ціле всі закони, що регламентують соціальну сферу. В Україні державну соціальну допомогу отримують понад 3 млн. сімей з дітьми, але при цьому більшість з них, звертаючись по допомогу до держави, не декларують своїх доходів, тому перспективними нам вважаються дослідження в напрямку посилення адресності державної соціальної допомоги, розробці методик оцінки майнового стану і ступеня нужденності сімей з дітьми.

АНОТАЦІЯ

Юхименко Т.М. Соціальна допомога сім'ям з дітьми як складова державної соціальної політики – На правах рукопису.

Магістерська робота на здобуття освітнього ступеню «магістр». Чорноморський національний університет імені Петра Могили. – Миколаїв, 2019.

В магістерській роботі охарактеризована сутність соціальної допомоги сім'ям з дітьми як складової державної соціальної політики.

Розкрита сутність соціальної допомоги – це система заходів для покращення матеріального стану певних соціальних прошарків населення шляхом реалізації відповідних соціальних програм та забезпечення діяльності мережі відповідних соціальних закладів. Соціальна допомога надається у грошовій або натуральній формах (безплатні товари та послуги), фінансується з державного та місцевих бюджетів, добровільних пожертвувань та надається малозабезпеченим верствам населення як на підставі перевірки їхніх доходів і засобів існування, так і без таких перевірок.

Питання надання державної підтримки сім'ям з дітьми регулюються Законами України: «Про державну допомогу сім'ям з дітьми»; «Про державну соціальну допомогу інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам»; «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям».

Виділено п'ять видів допомог сім'ям з дітьми: допомога по вагітності та пологам, допомога при народженні дитини, допомога при усиновленні дитини, допомога на дитину, яка знаходиться під опікою і піклуванням, допомога на дитину одинокій матері, одинокому усиновителю (вдові, вдівцю), матері, батьку дітей у разі смерті одного з батьків, які не одержують на них пенсію в разі втрати годувальника або державну соціальну допомогу.

Визначено, що державна сімейна політика – це відносно відособлена частина соціальної політики, що впливає на функціонування сім'ї (як одного із суспільних інститутів) та індивіда (як носія сімейних ролей, що він виконує поряд з іншими соціальними ролями). Така політика направлена на самореалізацію та самостійне вирішення проблем, з якими зіштовхується сім'я.

Сімейна політика можлива лише як діяльність зі створення та реалізації програм нового типу, за взаємовигідним для всіх використанням ресурсів та можливостей, якими володіє кожен з учасників, для досягнення погоджених цілей, інтересів і потреб.

Ключові слова: соціальна допомога, сім'я, сім'ї з дітьми, малозабезпечена сім'я, управління соціального захисту населення, державна соціальна політика.

SUMMARY

Yukhimenko T.M. Social Assistance for Families with Children as a Component of State Social Policy.

Graduate work for obtaining an educational degree «Master». Petro Mohyla Black Sea

National University. – Mykolaiv, 2019.

The master's thesis describes the essence of social assistance for families with children as a component of state social policy.

The disclosed nature of social assistance is a system of measures to improve the financial status of certain social strata of the population through the implementation of appropriate social programs and support the activities of the network of relevant social institutions. Social assistance is provided in cash or in kind (free goods and services), financed by state and local budgets, voluntary donations, and provided to low-income groups on the basis of checks on their income and livelihoods, and without such checks.

State support issues for families with children are governed by the Laws of Ukraine: On State Aid to Families with Children; "On State Social Assistance to Children with Disabilities and Children with Disabilities"; "On State Social Assistance to Low-Income Families."

Five types of benefits are provided to families with children: maternity and maternity assistance, childbirth assistance, child adoption assistance, child care and care assistance, child support for single mother, single adoptive parent, widow), mother, father of children in the event of the death of one of the parents who do not receive a pension in the event of the loss of a breadwinner or state social assistance.

It is determined that state family policy is a relatively isolated part of social policy that affects the functioning of the family (as one of the public institutions) and the individual (as a carrier of family roles, which he performs along with other social roles). This policy is aimed at self-realization and self-solving of the problems faced by the family.

Family policy is only possible as an activity for the creation and implementation of new-type programs, mutually beneficial for each use of the resources and capabilities of each participant, to achieve the agreed goals, interests and needs.

Keywords: social assistance, family, families with children, needy family, social welfare offices, state social policy.